

EL CAMI

Valencianistes, amics
de l'Estatut:

¡No falteu demà al mi-
tin d'Alcira!

Les eleccions de Catalunya

Ciutadania

A manera de comentari volem destacar les notes sobressortints de les eleccions catalanes, que amb tan viu interès han estat seguides per tots. I la primera no a a subratllar és la seua clara manifestació de maduresa ciutadana. Si deixem a banda els excessos de llengua ge i les agresivitats verbals de la campanya electoral i en els que s'ha abstingut de col·laborar en absolut el catalanisme històric, les eleccions pròpiament dites han constituït una mostra evident de superació política. Ni violències, ni compra de vots, ni coaccions electorals, ni apenes manifestacions importants de suplantació de la voluntat dels electors—notes totes elles d'an idemocràcia.—El dia de la votació va transcórrer dins d'una normalitat absoluta. Semblava una consulta electoral en país d'a ra latíut. Cal reconèixer que l'actitud de Lerroix acceptant dignament la seua total derrota i la de Cambó saludant als triomfadors són manifestació també de ciutadania exemplar.

El triomf de la catalanitat

Per a nosatres, valencianistes, és esta la no a més agradable. Els catalanistes històrics—Lliga, Acció Catalana i Partit Nacionalista—han obtingut casi el mateix número de vots que l'Esquerra. I esta cada vegada accentua més la seua catalanitat. Vol dir això que realment Catalunya aspira de manera terminant a governar-se ella mateixa. En canvi, els partits no autènticament catalans han quedat derrotats; i no parlem de la "concentració espanyola", que sols ha obtingut mil vots.

Nota esperançadora, perquè sols quan otes les personalitats polítiques que integren la Península Ibèrica, actuen de manera pròpia i siguen elles mateixes, s'arribarà a la nova es'ructuració de l'Estat espanyol que ha de liquidar els segles de decadència històrica.

La derrota de la vella política

La vella política, és a dir, la política verbalis a "muy siglo XIX", estava en este cas representada per Lerroix. I el lerroixisme ha rebut una derrota definitiva. Realment la maniobra per a sorprendre als no catalans no pot ser elogiada per ningú. Es una equivocació política d'aquelles que es paguen sempre. Els diputats radicals per València—Blasco, Calot, Samper, Pasqual—han quedat en una posició ben desairada. 87.000 valencians diem que viuen en Barcelona. ¿Quants d'ells han fet votar a favor de les candidatures que eren la negació de la catalanitat?

Comentaris a unes eleccions

Han acabat les eleccions al Parlament català; les dificultats d'un escrutini en el que jugaven doze candidatures de dinou noms cada una, varen prolongar les operacions escrutadores fins les hores primeres d'ahir amb un sacrifici d'interventors, presidents i adjunts, digne d'encomi.

Este retràs ha mantingut també l'emoció de la lluita en termes insospitats. Però, ja s'ha vist: l'Esquerra Republicana ha tret majories arreu de Catalunya; la Lliga Regionalista ha compensat els vots carlins perduts en una candidatura entrabancadora, amb l'adhesió de forces masses neutres i liberals que li donen les minories en totes les circumscripcions.

Moltes ensenyances cal deduir d'estos resultats, però les deixem a banda per comentar únicament aquells fets que als valencianistes poden afectar: un, el fracàs dels partits no autènticament catalans; i altre, que pot aboeir

a Catalunya a un gros perill que fera trontollar la seguretat i eficàcia de l'Estatut; alludixc a l'adjudicació de tots els poders al partit d'Esquerra Republicana d'En Macià, a la falta de ponderació de forces dins del Parlament autonomista, i a la carència de tota zona intermitja en're la trajectòria esquerrana del partit majoritari, i la conservadora-centre representada per a Lliga.

La derrota d'En Lerroix i del seu seguici d'acaudalats representa en xifres l'ambient de repulsió existent contra els arribistes de la política. Abans s'haguera donat igual, i i mateix passaria demà o dins d'un any. És la justícia que un poble conscient fa al mantenidor de totes les turbulències i bruficies polítiques i administratives que la present generació recorda i al capdill d'un partit de reacció.

Amb la derrota s'ha volgut reos ra a la resta d'Espanya quina sanció aplica Catalunya al més significatiu i més vell dels polítics republicans col·laborador de la monarquia des de la seua trinxera republicana.

Ha es at, ademés, tan desgraciada l'actuació d'En Lerroix i tan perillosa per a la Pàtria i la República, que sols un enemic li la podia aconsellar. Fer argument electoral de la naixença dins o fóra de Catalunya i treure com a conseqüència una raó de lluita, és tant com propugnar per la divisió civil de Catalunya i invitar aixina a constituir-se en taifes, negant tota ideologia política. Lerroix, puix, volia triomfar amb una barreja d'esquerres, centre i dretes lligades momentàneament per un sentiment de reacció contra les forces catalanistes dividides ideològicament. Jo, que he viscut el perill, pregunto: ¿Què haguera passat si els partits catalanistes acceptant el desafió tan imprudentment llança als seus sentiments patris, hagueren constituït un bloc davant i front als no catalans? ¿Quina seria la situació dels valencians que residim a Catalunya? ¿Cóm s'haguera interpretat l'èxit catalanista? ¿Com separatisme i veu de guerra civil?

I lo trist per nosatres, valencians, és l'imervenció dels nostres diputats radicals; sols de la desfeta, i de la sanció que imposa un jui sever, s'ha sabut salvar el company Pascual i Leone, que ha suplit amb intel·ligència les barroeries dels altres actuants, sense que això el libere del pecat de la seua col·laboració en la tasca imprudent que venim remarcant; en eixe jui crític cal remarcar la dolorosa impressió del pseudo-cabdill don Sigfrido. Li agraim l'esforç del seu parlar: en valencià—únics aplausos dels assistents—, però ni això el salva; dur de paraula i pobre de conceptes, barrejant anècdotes polítiques de tipus "casinet radical de l'any 98", en atacs personals als polítics governants, i "latiguillos" de mi in de barriada—perdonen les simpàtiques i liberals barriades valencianes—va ser la revelació d'ineptitud política més trista que a Catalunya han fet els polítics radicals. Ni les apel·lacions a la tasca revolucionària del seu pare el varen poder lliurar del fracàs que a pols va guanyar juntant els diputats radicals en eixa jornada dedicada als valencians. No és aventurat supondre que molta part de la derrota de la candidatura radical li és justament imputable, ja que el retraïment dels vots valencians ha estat la nota característica d'estes eleccions.

I no parlem ja de l'inconseqüència de la seua intervenció front a les posicions adoptades en l'Estatut valencià. Vindre a Catalunya apel·lant als sentiments racials que els nega a València; parlant la nostra llengua qui la desprecia i ofèn, és un cas d'impudícia política tan gros que no cal ja calificar a l'home que incurrix en tal pecat. Per tan, cal fer amb ell—políticament parlant—lo mateix que Catalunya amb Lerroix: arraconar-lo per sempre més.

Amb mi pregunten molts valencians: ¿No s'avergonyixen els altres diputats radicals nostres d'esta jefatura d'incompetència? ¿Tant lliga l'in-

Notes internacionals

L'atemptat frustrat contra Herriot a Bretanya

Afortunadament ha fracassat l'atemptat preparat contra Herriot en la via fèrrea Paris-Nantes per a on tenia que passar el tren en que viatjava el cap del Govern francès per a assistir a una cerimònia commemorativa del quaricentenari de la unió de Bretanya a França, ni jantçant el casament de la duquesa Ana de Bretanya amb Carles VIII de França. L'oportuna vigilància del guardabarrera d'Ingrandes va descobrir que havien fet saltar la via amb explosius un hora abans de que passara el President del Consell i d'esta manera es va previndre la desgràcia.

Este atemptat es relaciona amb la voladura en Vannes el 28 de juny del monument que commemorava la incorporació de Bretanya a França i s'atribuix a elements autonomistes bretons. Si fon certa la inculpació, nosatres hauriem de censurar el fet i la tàctica de violència que implica, però no és possible de totes maneres sustraure's a la realitat viva de les reivindicacions bretones a un país com França, citat com a model de la unificació política.

El moviment desvetllador de les antigues nacionalitats que consti uiren el gran Estat francès es va cada dia accentuant. D'un regionalisme suau a base de descentralisació administrativa i reorganisació econòmica, admés inclús per certs polítics de París, s'ha anat evolucionant després de la guerra i tal vegada per l'exemple d'Alsàcia cap a un moviment intens de matj nacionalista, especialment a Breanya i Còrcega. Un dels caps de la "Breiz Atao", associació nacionalista de Bretanya, formulava en el Congrés de Morlaix les reivindicacions bretones en estes paraules: "Volem un Poder executiu bretó, un Parlament bretó, un Pressupost bretó, el nomenament dels funcionaris de totes les classes dins dels límits del territori bretó." Davant d'afirmacions tan netes no és possible ignorar el problema.

En França actuen conjuntament els nacionalistes bretons, amb els de Flandes i d'Alsàcia. També allí senten la necessitat d'aliar-se front al centralisme, com ací.

Tots estos fets demostren que si el món camina certament cap a unions cada vegada més extenses, és precisament respectant les personalitats racials i lingüístiques autèntiques, i no a través dels grans Estats opressors de les petites nacionalitats. Eixe és el senti dels Congresos de minories nacionals a Ginebra, a on han concorregut els bretons, com també els bascs i els catalans. Potser açò ho ignoren certs universalistes despistats.

terés de partit, els interessos creats, l'ombra de Blasco Ibàñez, que no poden encara repudiàr al seu hereu?

★

L'èxit electoral de l'Esquerra situa dins la política esquerrista d'Espanya: conegudes són les trajectòries i els compromisos d'ordre polític i social del conglomerat triomfador per adivinar l'abast i el significat de la victòria conseguida.

Per els antecedents que tenim, cal esperar l'implantació d'un feixisme roig, turbulen i demagògic de repercusió possiblement important a altres terres ibèriques, a menys que l'intervenció de les forces de la Lliga, representada com serà al Parlament per els seus valors més purs, no obtinga la rectificació pràctica—no teòrica ni verbalista que seguirà, per ser el cimbell d'atracció—dels procediments concretats en la creació dels *escamots*. Supose que la responsabilitat del Govern, i encara més, la conseqüència que porta el comparar l'assistència ciutadana obtinguda en les eleccions d'agost del 31 i la xifra de vots alcançats en les últimes, els farà desterrar estos procediments d'acció directa que marquen l'influència d'elements novells i obscurs en e se sector de la política catalana, però no cal sostindre en este sentit moltes esperances per el perill de vore-les negades prompte i massa ostensi-

blement. Catalunya està seriament preocupada davant el problema rabassaire, en el que els compromisos concrets en el període pre-electoral es tindran que complir amb solucions radicals que repugnen a la desperta consciència catalana, solucions que per atra part es troben en oberta oposició a la trajectòria seguida en la llei de Reforma Agrària i en les normes seguides i promeses fetes per el Ministeri d'Agricultura.

I l'existència d'a res conflictes, de mantes qüestions socials plantejades arreu Catalunya, fa tremolar als bons catalans liberals que no poden comprendre com la parcialitat va a convertir-se en sistema de govern.

J. GIL SENIS

Barcelona 22-11-32.

Franco Tormo

Xapes

Asientos

Taulers de fusta

C. PICASENT, NÚM. 8

Telefon 12.302

VALENCIA

ELS FETS DE LA SETMANA

19. Els representants dels partits polítics reunits en l'A. V. R. per a la propaganda de l'Estatut, assisteixen a la reunió convocada per el president de la Diputació, al qual lliuren una nota exposant els seus punts de vista.

20. En l'Assamblea provincial del partit autonomista, el senyor Sigfrido Blasco pronuncia un discurs d'atac als partits polítics que actuen amb independència d'aquell.

24. El senyor Garcia Guijarro dona una conferència sobre l'Esatut en "Lo Rat-Penat".

★

20. Es celebren les eleccions al primer Parlament de Catalunya. La jornada, no obstant l'agitació de les propagandes, transcorre pacíficament. L'Esquerra guanya totes les majories i la Lliga les minories. Les candidatures restants, especialment la lerrouxista, fracassen sorollosament.

22. Comença la vista del procés per el colp d'Estat.

Es publica el decret nomenant la Comissió mixta encarregada del trasllat de servicis a la Generalitat.

★

21. Hitler és encarregat de formar una majoria que servira de base a un Gabinet presidit per el jefe nazi.

A la via de París a Nantes per a on havia de passar M. Herriot, han estat aixecats amb dinamita uns quants metres de via. Es creu que es tracta d'un atemptat comès pels nacionalistes bretons.

23. Hoover es nega a prorrogar la moratòria per al pagament de deutes que té d'efectuar-se en desembre.

24. El president del Reich Hindenburg refusa les condicions imposades per Hitler per a formar Govern.

Socialista, *Vicente Lacambra* y doctor *Vilar Fiol*.—Por la Alianza de las Izquierdas, *Juan Conejero*.—Por el Partido Democrático Federal, *Aurelio Blasco Grajales*.—Por el Partido Democrático, *Gaspar Polo*.—Por la Unió Valencianista, *P. Asins*.—Por el Partido Progresista, *Arturo Villena*.—Por la Agrupación Republicana Independiente, *Juan Vicente Mora*, y por la Agrupación Valencianista Republicana, *Francisco Bosch*.

El director de *La Voz Valenciana*, senyor Aparicio Albiñana, proposà que els senyors Blasco Grajales, Mora i Bosch recabaren autorisació per a acceptar el que es transferixca a la Diputació la direcció de la campanya de l'Estatut a base de la unió de tots els partits.

Reunits de nou tots els partits de l'assamblea de l'A. V. R., acordaren ahir trametre al senyor Calot la següent resposta:

Señor Presidente de la Diputación Provincial.—Presente.

Muy señor nuestro: Los señores Blasco Grajales, Mora y Bosch nos dieron cuenta de su actuación al concurrir en nombre nuestro a la reunión celebrada en los salones de esa Corporación el sábado pasado.

Hemos recibido también su B. L. M. acompañando la proposición que creyó oportuno formular el señor Aparicio Albiñana y en vano hemos esperado conocer la opinión del partido Conservador Republicano y de la Derecha Regional Valenciana.

En cambio, si que hemos leído en *El Pueblo* del día 22 las manifestaciones que don Sigfrido Blasco, como jefe del P. U. R. A., hizo sobre este particular, pretendiendo una vez más zaherir y molestar a nuestros partidos y diciendo que como siempre, el P. U. R. A. "es el que tiene el gesto imparcial y gallardo" y en la Memoria aprobada por ese mismo partido se afirma que la Diputación y el Ayuntamiento llevan la dirección del Estatuto y que en estas Corporaciones "predominan nuestros amigos" (es decir, los "autonomistas").

Comprenderá usted, señor Presidente, que aquellas palabras implican una desautorización de la gestión por usted emprendida y constituyen además la negación de la conclusión segunda de las que tuvimos el honor de transmitirle y que usted aceptaba, en la que se reputa necesario adoptar actitudes claras y definidas para que ningún sector de Alicante o Castellón crea "que un partido político cualquiera de la provincia de Valencia aspira a influir o controlar toda la campaña autonómica".

Después de esta actitud del P. U. R. A., que usted, como Presidente de la Diputación, seguramente en su fuero interno condenará, parece innecesario que le manifestemos que, por nuestra parte, no por pequeñas cuestiones personales ni de amor propio que no sentimos, sino por reputar perjudicial para la suerte del Estatuto, dada la prevención de algunos sectores de Alicante y Castellón, insistimos en que, de momento, deben quedar en segundo término las Corporaciones públicas y entregarse los partidos en patriótica conjunción a la propaganda, en cuya tarea nadie les puede sustituir.

Si el P. U. R. A., la D. R. V. y el partido Conservador Republicano no comparten nuestra opinión y desean actuar independientemente, que lo hagan, pues por su parte esta conjunción de partidos seguirá cumpliendo con su deber para conseguir la autonomía de nuestra Región.

De usted afimos.—Por Acción Republicana, *Emilio Orozco* y *M. García Colás*.—Por el Partido Radical Socialista, *Muñoz Carbonero*.—Por el Partido Socialista, *Vicente Lacambra* y doctor *Vilar Fiol*.—Por la Alianza de las Izquierdas, *Juan Conejero*.—Por el Partido Democrático Federal, *Aurelio Blasco Grajales*.—Por la Unió Valencianista, *P. Asins*.—Por el Partido Progresista, *Arturo Villena*.—Por la Agrupación Republicana Independiente, *Juan Vicente Mora* y por la Agrupación Valencianista Republicana, *Francisco Bosch*.

Propaguen EL CAMÍ

Calladors a oills pesats
Pastadores, cilindres etc.

IMAD

Batedores per a arròs i blat
:- Molins per a arròs :-
- Peladores de cacau -

Teléfono 12.705

Camí de Barcelona, 20 Valencia

LLEGINT PERIODICS

VALENCIA, LA TERRA GERMANA...

En *El Día*, de Manresa, Francesc Padro fa algunes consideracions molt atinades sobre la política valencianista:

"Fer de cada regió una nació o bé un Estat—diu—és passar el temps en projectes i realitzacions utòpiques. Calen uns factors històrics mantinguts en la seva persistència a través del temps i una voluntat de mantenir-los. Una valor intel·lectual i econòmica. Que a la voluntat d'ésser, s'adjunte la potencialitat d'ésser."

I València posseeix totes aquestes condicions; per això la seva força nacionalista s'incrementa amb unes proporcions més que afagadores. I cosa a remarcar, el nou sentiment de pàtria neix—quan menys en certes proporcions—net d'aquell xovinisme carrinell i pocalolta, propi de les primeres volades i dels primers romanticismes. Una minoria selecta i intel·lectualista, des de les pàgines d'un portaveu setmanal—EL CAMÍ—, saben orientar el moviment reivindicatori vers uns camins que fan dressera en la fase evolutiva que cal passar forçosament.

Per sobre dels partidismes i de les polítiques personals, buscadores d'èxits fàcils, s'aixequen aquests braus—per mi desconeguts—lluitadors d'EL CAMÍ, amb la seva veu plena de conseqüència doctrinal i de sentit polític.

En els mateixos moments que tenia lloc l'Assamblea d'Ajuntaments de la "provincia" de València, sota els auspicis d'un partit: el P. U. R. A., els homes d'EL CAMÍ denunciaven el trucatge d'una autonomia administrativa provincial, que vol demanar-se sense la prèvia consulta al País Valencià en la seva totalitat, amb la participació de les tres, avui dites províncies, València, Castelló i Alacant. Sigfrido Blasco, per afavorir el partit, demanava que totes les gestions en pro de l'Estatut les portessin a cap l'Alcalde i el President de la Diputació. I els seus propòsits avui són una realitat. Sense l'intervenció de Castelló i Alacant. Fent traïció als veritables interessos espirituals, històrics i econòmics del País Valencià, que no vol ni voldrà mai una migrada "descentralització administrativa" amb la qual volen ensibonar-lo i acallar-lo en la reclamació de les seves llibertats íntegres.

Uns partits, un homes que fins ara no havien estas pas valencianistes i que volen, tot d'una, fer-sho tot ells, sense la prèvia propaganda i col·laboració de tots. En el moment en què els patriotes valencians de tots els matisos es reuneixen acollits per la crida de l'A. V. R., el altres trompetegen arreu una política partidista que culmina en l'Assamblea dels Ajuntaments de la "provincia" de València."

EL SOCIALISME GALLEC

S'ha constituït la Unió Socialista Gallega, orientada en l'aspecte polític en un sentit francament galleguista, com es vorà per les següents conclusions del seu programa:

1.º Propugnamos un Estado gallego, libre de toda tutela centralista, solamente enñido al concierto federal que ha de llevar el ritmo de los Estados Ibéricos. Una Galicia pues, dueña de sus designios históricos, con propia Universidad, propia escuela, propio idioma y propia cultura.

2.º Postulamos una Galicia que sepa engrandecerse mediante el esfuerzo, el estudio, el sacrificio y el trabajo de todos los

gallegos unidos en una sola comunidad ideológica, representada por el sentimiento cumbre de nuestra amada tierra.

3.º Vamos a la exaltación fervorosa de todos nuestros valores económicos, sociales, raciales y espirituales y a la inmediata creación del culto galleguista con todas sus consecuencias históricas.

4.º Lucharemos por una Galicia que sepa incorporarse al ritmo de los pueblos civilizados, con propia significación, con eficiente personalidad y con emoción creadora.

5.º Queremos una Galicia que sienta y ame el gesto ecuménico de su cultura específica. Que sienta y ame la expansión de su ciencia, de su arte, de su trabajo, de su industria, de su economía y de su organización social.

6.º Nos esforzaremos por dar igualdad política al hombre y a la mujer arrancando a los dominios tiránicos del Estado clásico el derecho de sufragio a los veinte años.

7.º Queremos que toda autoridad emanada de la parroquia con cèlula fundamental y esencial del vivir gallego.

8.º Lucharemos por una Galicia que anteponga a todos los valores extrínsecos la valoración de su propia dignidad y el prestigio de su tradición generosamente liberal.

9.º Queremos una Galicia antiguerrera y enemiga de todo imperialismo que no sea el imperialismo del trabajo, del saber y de la cultura.

10. Vamos a la instrucción gratuita para todos los gallegos, y propugnaremos la obligatoriedad del Estado autónomo, a fin de que, en este sentido, se encargue de todo el sostenimiento de la población escolar en todos los grados de la enseñanza, que ha de verificarse por un riguroso principio selectivo.

11. Galicia es un pueblo de trabajadores y recabamos la absoluta libertad y respeto para todos los principios políticos y sociales que ostenten."

PER A "SVCRONA", DE CULLERA

En el número d'esta publicació corresponent al dia 19 trobem un article signat per el senyor Josep R. Costa que comença:

"Nos extraña mucho que EL CAMÍ, periódico que asimismo dice haberse impuesto la defensa del valencianismo integral, y con el que *Svcrona* gustosamente efectúa el intercambio, no se haya hecho eco en ninguno de sus dos últimos números de la importante proposición que dirigimos a la Alcaldía o Diputación Valenciana, sobre la necesaria unificación del método expresivo de la lengua vernácula."

Pot creure *Svcrona* que el nostre silenci és degut única i exclusivament a que no hem vist la seua proposició, malgrat repassar atentament la premsa comarcal valenciana. D'atre modo, com és costum, l'haguérem reportat ací amb la nostra opinió, cas de ser necessària.

No coneixem la seua proposició sobre l'unificació del valencià, però per endavant hem de dir-li que com haurà pogut constatar per atres números, EL CAMÍ n'és partidari. I fins podem afegir a títol d'informació, que este criteri el sustenten també totes les entitats valencianistes, tant culturals com polítiques i que en breu tindrà aquell una exteriorització convenient. La nostra discreció ens impedia avançar atres notícies que no estan encara definitivament fixades.

Encara que no coneguem el projecte d'unificació del valencià dels nostres amics de *Svcrona*, una cosa ens crida l'atenció: que l'adrecen al president de la Diputació o a l'Alcaldia, quan en realitat deurien presentar-los a les entitats cridades a intervenir, el Centre de Cultura Valenciana, p. e., que ademés viu baix el patronat de la Diputació. Si de totes maneres els amics de *Svcrona* volen que ens ocupem concretament d'aquell projecte, poden enviar-nos l'exemplar en que es publica.

La campanya de l'Estatut Tres documents

El president de la Comissió gestora de la Diputació, senyor Calot, invità la se'mana passada als partits polítics acoblats en l'A. V. R. a una conferència per a "armonitzar y coordinar las distintas actividades que en torno al Estatuto regional se vienen desarrollando" i "para que se pueda realizar una labor de conjunto en la que se ponga de manifiesto el acendrado amor a la tierra valenciana".

A esta invitació els partits polítics ahudits contestaren amb la següent nota, publicada en la premsa el mateix dissabte, dia 19, en que s'havia de celebrar la reunió;

"A pesar de que los partidos que suscriben han sido repetidamente desatendidos por los demás sectores políticos valencianos en sus llamadas constantes para realizar una propaganda conjunta del Estatuto por toda la región, no quieren, pensando tan sólo en los intereses permanentes del País Valenciano, aplicar el procedimiento de retorsión, indicador las más de las veces de ausencia de generosidad y de falta de ideales. Por ello, a la invitación del presidente de la Diputación provincial, que tiene, según sus propias palabras, a "armonizar y coordinar las distintas actividades" que propugnan la consecución del Estatuto de nuestra autonomía, los partidos políticos que autorizan esta nota dicen que debidamente representados asistirán a la reunión que hoy a las doce se ha de verificar en los salones de nuestra Diputación.

Quieren deliberadamente olvidar una vez más los agravios que les han sido inferidos, y pensando en grande, tan sólo tienen presente aquello que puede unir a todos los valencianos cuando de nuestro propio gobierno se trata.

Los sectores políticos que han sabido acudir a la llamada de los auténticos valencianistas de la Agrupación Republicana, han hecho suyo el lema que resumen estas cinco palabras: Civilidad, tolerancia, generosidad, elevación, valencianismo.

A su conjuero asistirán hoy a la Diputación. Esperan que los otros sectores políticos sientan la patriótica inquietud de no desertar ninguno de los principios que evocan aquellas cinco palabras.

Valencia 19 de noviembre de 1932.— Por Acción Republicana, *Emilio Orozco* y *M. García Colás*.—Por el Partido Radical Socialista, *Muñoz Carbonero*.—Por el Partido Socialista, *Vicente Lacambra* y doctor *Vilar Fiol*.—Por la Alianza de las Izquierdas, *Juan Conejero*.—Por el Partido Democrático Federal, *Aurelio Blasco Grajales*.—Por el Partido Federal Democrático, *Gaspar Polo*.—Por la Unió Valencianista, *P. Asins*.—Partido Federal Democrático, *Gaspar Polo*.—Por la Agrupación Republicana Independiente, *Juan Vicente Mora*.—Por la Agrupación Valencianista Republicana, *Francisco Bosch*.

Assistí a la reunió, en representació de tots els partits, els presidents de les Ponències de Coordinació i Propaganda, senyors Aureli Blasco Grajales i Joan Vicent Mora i el secretari de les mateixes senyors Francesc Bosch. El senyor Calot manifestà que representa-

va als demés partits no inclosos en aquelles Ponències.

Els comissionats resumiren els seus punts de vista en la següent nota lliurada al President i a la premsa:

"Los sectores políticos que autorizan esta nota han acudido al llamamiento del presidente de la Diputación provincial con el pensamiento puesto tan sólo en el porvenir del país valenciano y declaran que sus puntos de vista sobre el aspecto inmediato del problema del propio gobierno de nuestra región se concreta en las siguientes conclusiones:

1.º Tal como se afirmó en la Asamblea celebrada en los salones de la A. V. R., no ha llegado el momento de redactar proyecto alguno de Estatuto, por cuanto el trabajo esencial a hacer, si se quiere alcanzar el fondo del problema prescindiendo de su aspecto adjetivo, es despertar el sentimiento autonómico de toda la región, hoy dormido por más de dos siglos de centralismo borbónico.

Para ello es necesario ante todo librarse a una propaganda intensísima y solidaria por toda la región.

2.º Es indispensable establecer contactos con las fuerzas políticas de las provincias de Alicante y Castellón, para lo que ha de evitarse con el máximo cuidado herir la menor susceptibilidad de partidos que, como el radical socialista y el radical, pesan de manera decisiva, respectivamente, en la vida pública de Alicante y Castellón.

A este objeto es necesario adoptar actitudes claras y definidas para que ninguno de aquellos sectores, con razón o sin ella, puedan creer que un partido político cualquiera de la provincia de Valencia aspira a influir y controlar toda la campaña autonómica.

3.º Es consecuencia indeclinable de lo dicho en las dos conclusiones anteriores que actúen los partidos políticos en patriótica conjunción, dejando de momento en segundo término a las corporaciones públicas, que constitucionalmente han de intervenir de manera esencial cuando más tarde se trate de elaborar y votar el anteproyecto de Estatuto.

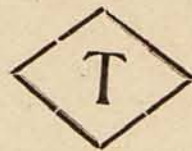
Las Corporaciones públicas, sin embargo, tienen ya en estos momentos un deber que cumplir sin la menor excusa: votar los créditos necesarios, para que la propaganda pueda alcanzar la misma altura espectacular a que se ha llegado en Cataluña y en el país vasco.

4.º Sin humillaciones para nadie, sin el menor deseo de absorción que fuera manifestación estúpida, antes al contrario, de manera cordial, como corresponde a quienes aspiran a no empequeñecer ni a llenar de cieno las luchas políticas entre valencianos, entendemos que todos los partidos deben incorporarse a la desinteresada propaganda del ideal autonómico.

El día 27 en Alcira, después en Callosa, más tarde en Burriana y en otras poblaciones de honda raigambre valenciana, la voz de quienes sienten el valencianismo va a resonar. Que no falte el aliento de ningún patriota es nuestro deseo fervoroso.

Valencia 19 de noviembre de 1932.— Por Acción Republicana, *Emilio Orozco* y *M. García Colás*.—Por el Partido Radical Socialista, *Muñoz Carbonero*.—Por el Partido

Camions

DIAMOND

Un chasis per cada ús
De una a dotze tonellades

Concessionaris exclusius per a
les províncies de València,
Castelló, Alacant, Múrcia,
Albacete i Teruel

Autolocomoción
:: Casanova

Pau, núm. 25- Telef. 11205
VALENCIA

Vols conduir automòbil

a la major perfecció?

V. s a l'Escola de Xòfers

de ANTONI SAMSÓ
Ciril Amorós, 64 València

RESTAURANT

DELS JARDINS DEL REAL

Servici permanent des de les
8 del matí

TELEFON 10.647

LLIBRES

Josep Maria de Sagarra ha escrit una novel·la: "Vida privada" (Llibreria Catalònia, dos volums) plena de vigor i colorit, que és una crònica exacta de la Barcelona d'abans de la guerra, durant la guerra i després de la guerra.

No té unitat; els personatges apareixen i desapareixen com vol l'autor, les anècdotes es succeïxen i pinta d'una manera crua i vibrant l'aristocràcia barcelonina i el seu ensorrament, ja que al fi perd l'influència social, la dignitat i fins els quinssets que li queden.

La part prostibularia, la degeneració moral de l'aristocràcia està escrita amb vives pinzellades, tan vives que esgarripen; però l'escriptor s'enlaira quan parla de Barcelona, ho fa amb aquell amor i veneració plens d'alegria i respecte; l'exposició és evocada d'una manera brillant.

L'autor diu que este llibre no és una novel·la, que es tracta sols de coses que no es diuen des de la trona, ni des del teatre, ni davant d'un concurs molt nombros de persones, però que, en canvi, són temes de conversa al voltant d'una taula de café o d'una tertúlia entre senyores.

Tot el llibre està escrit amb eixe estil fi i subtil, tan propi de Sagarra; la prosa barroca, viva, plena de màgia i encantament vos fan enfonsar en les seues pàgines que són un reportatge viu, fresc i sucós com una taronja.

Ramon Xuriguera ha escrit una novel·la, "Volves grises" (Biblioteca "A tot vent") que es desenvolupa a París i en plena bohèmia; la noia esportiva triomfa sobre la pobra noia romàntica. L'amor passa per les seues pàgines, una aventura en que l'autor vol fer interessant, però l'ambient parisenc absorbeix sa imaginació i lo demés queda en segon terme.

De les edicions de "La Revista" ha sortit un nou volum: "Poemes de Girona", que és una ofrena funerària al seu autor Joan Badia, mort fa uns deu anys quan encara no en tenia vint. Són, doncs, versos d'una joventut plena de tristor, d'adolescència, de tendresa i d'amor. Girona és el motiu d'este llibre i entre els poemes cal remarcar: "Les rondalles al carrer", "Les sardanes nocturnes" i "Elogi a la boira".

A. Rovira i Virgili ha escrit "Corpus de sang" (Col·lecció Popular Barcino, vol. 83) i és un aclariment d'a-

quella diada tràgica de la història de Catalunya.

Sent Rovira i Virgili un dels historiadors més reals, que han desfet més llegendes posant les coses en clar, heus ací, doncs, el mèrit del llibre.

Els primers capítols desfan la llegenda dels segadors i refermat amb documents descriu la veritat històrica i els darrers capítols són una narració clara i valenta de lo que fon aquell dia de Corpus, on el poble, fart d'opressió i d'abusos, va rebellar.

E. SOLER GODES

NOVES

Carles Salvador ha escrit en *La Publicitat* un article sobre "La historiografia i València" ple de seny com ell sol ho sap fer.

"La ciutat de Déu" de San Agustí ha segut traduïda per el P. Xavier d'Olot, caputxí. Com a obra mestra la recomanem.

La Biblioteca "Nou Esplet" de l'Editorial Barcino ha publicat un llibre de proses de Josep M. Capdevila que es ti ola "Amics i terra amiga", ple de belles il·lustracions.

"Catalònia" ha publicat recentment "Aventures d'estiu", de Josep Ribalta, i anuncia "Sahara-Niger", de J. Rubió i Tuduri.

Francesc Rosseti ha escrit "Grea", llarc poema de fina literatura. Tres cants té el llibre, on es senyala un bon versificador.

La Col·lecció Popular Barcino ha publicat dos nous volums: núm. 83, "Corpus de sang", de A. Rovira i Virgili, i el núm. 84, "L'exemple de Txecoslovàquia", d'Amadeu Serch.

Els grans escriptors russos i les seues obres, gràcies a les Edicions Proa han estat incorporats al català. Estes obres, bellament editades i impecablement traduïdes, són:

"Resurrecció" i "La mort d'Ivan Iltx", de Tolstoi; "Crim i càstig", "L'etern marit" i "El somni de l'oncle", de Dostoiewski; "Els mugics", de Txèkhov; "Els senyors Golovliovi", de Salikov (Xedrin); "Pares i fills", de Turguenef; "El Volga desemboca al mar Caspi", de Boris Pilniac; esta darrera és l'obra més característica de l'època post-revolucionària.

A més anuncien per a pròxima publicació: "Anna Karenina" i "Els cosacs", de Tolstoi; "El poble de Stepanxicovo i els seus habitants" i "Els germans Kamarazov", de Dostoiewski; "Ianna", de Kuprin i "La primera noia", de Bogdánov, i altres.

Ha sortit el IX.è volum de les obres completes d'Ignasi Iglesias, que con és "L'Alosa i la Fallera de l'amor" (inèdita) i un treball de Prudenci Bertrana titolat "Ignasi Iglesias i els infants".

E. S. G.

Rosell i Vilar. LA RAÇA. 370 pàgines. Llibreria Catalònia, Barcelona, 1930.

Tracta de crear una nova branca del saber humà, anomenada *Raciologia*, quin fi és l'estudi del "caràcter fonamental, orígens, conservació, adulteració, regeneració, millora i reconstitució" de les races.

Per l'autor la raça és "collectivitat de caràcters comuns, la més extensa en homogeneïtat, que habita comarques i regions...", limita's es per altres collectivitat's també homogenies".

Fa una curiosa comparació entre la conquesta de tipus assimilista fins la pèrdua de la consciència racial dels pobles domenyats i la de tipus circumstancial, que permeten que en el gran imperi britànic puguen conviure les més variades ideologies, totes les idees racials que no puguen perjudicar a la economia de la metròpoli.

Senyala el neguit dels pobles per no haver constituït les nacions a base de un caràcter de positiva superioritat humana i no basades en la conquesta.

Parla de la conveniència de les fronteres racials en compte de les senyalades per uns accidents físics d'extensió o de raó purament militar.

Estúdia la acció diversa de la religió, la llengua i la Història sobre les races.

Es remarcable la gran quantitat de llengües en relació al nombre de nacionalitats. En la Índia, segons Le Bon, es parlen 200 llengües i 300 dialectes.

"Ni un sol element humà es pot oposar a la raça; ella és superior a tots en vàlua, consistència i durada. La raça ha vist passar les religions, les llengües, les civilitzacions, la naixença i la mort dels més grans imperis... La raça és biològicament immortal. Per què desaparega cal operar la destrucció material de tots els individus que la componen o disoldre-la en minúscules porcions en la mar d'una atra raça."

"La raça és incomparablement superior a qualsevol de les bases que es podrien utilitzar per a la constitució de les nacions."

Deixant de banda les clàssiques classificacions racials a base de pigments i àngles facials, tracta de la nova classificació serològica.

Fa menció de l'orige de la Humanitat en el Terciari, basant-se en els acords d'una comissió de paleontòlegs, arqueòlegs i antropòlegs ex-rangers, que visità Ipswich (Anglaterra) en 1923, els quals colits són tinguts per les eines humanes més antigues.

Dedica un interessant capítol a l'acció defensiva de les races i al mendelisme humà.

Té un especial interès la part que tracta de la reconstitució racial, a on fa un profund estudi de la raça catalana des de la Prehistòria, senyalant la seua àrea de dispersió, tal volta massa ampla i de la qual tractarem en atra ocasió, atenant a la seua importància.

Un estudi detingut del seus paragrafs ens duria massa lluny i ocuparia un lloc que no creem que ens corresponga. Es tracta en resum d'un llibre fortament interessant i en especial per a nosatres (puix que en ell es poden resoldre molts problemes de palpitant actualitat etnogràfica) que ha mereixut de la crítica estrangera una atenció més gran que en el nostre país.

MANEL VIDAL I LOPEZ

Notes gramaticals

Exercici gramatical

Proposem als nostres lectors un exercici gramatical. Objectiu; averiguar la correcció d'escriptura dels nostres lectors i si, en veritat, interessen les Notes que venim redactant.

En el paràgraf que seguix hi ha 45 ERRADES i totes elles han estat estudiades en esta secció. Caldria reparar, en cas de dubte, les Notes.

Paràgraf a esmenar:

La senyora Antonia i xqué al balcó i començà a gillar desafortadament. ¡Qué coses passen! La llur veïna Rosa havia llançat un sospir, havia caigut en sèc al sol de la sala i hom havia fet mal. Antonia ho va oír i agarrant-se sollicita als seus bons sentiments i xqué al balcó i demanà clemencia, ajuda, socors. La jent del carrer pensava que passava algo d'imporiància i, alucinada, marxà a donar avis al Jefe de policia. Quan els guardies se presentàren dia, gillant, un veí: "Ahí, ahí ha sigut. Hi ha que pujar de repent a la casa." Se diu que la policia no trobà en que ocupar-se i que la senyora Rosa ja estava en el séu esta normal doncs que tot era causat per una desgana que ja havia passat.

Cal que els nostres lectors còpien el paràgraf, tot corregint les errades, en una quartilla que firmaran amb nom i cognom o pseudònim o bé amb un lema curt i remetran, dins els vuit primers dies, al nostre nom—Mestre nacional. Benassal (Castelló)—. La plica oberta, si així es vol, franquejada amb segell de 10 centims.

EL CAMI publicarà en el número pròxim el mateix paràgraf correctament escrit i en un altre número donarà compte dels lectors que han pres part en l'exercici.

Si l'èxit corona esta provatura—èxit de lectors interessats—, donarem des d'EL CAMI un "Curset d'Ortografia".

CARLES SALVADOR

Per terres castellanenques

Encara que per desgràcia ens veem forçats a permanèixer allunyats de la nostra benlloguda terra levantina, anem seguint amb el màxim grau d'interès tota la tasca que es va organitzant i es va portant a fi respecte a l'interessant assumpte del nostre necessari Estatut.

En algun orgue de la premsa castellanenca hem tingut l'ocasió de llegir certes manifestacions encaminades a voler demostrar que en una majoria dels pobles pertanyents a la província de Castelló existix—per part dels seus habitants—no solament una indeferència gran per la qüestió de la nostra autonomia, sinó també un voluntari apartament vers estos interessants i inaplacables assumptes de la nostra terra.

Durant la nostra darrera estança en la ciutat de Castelló, varem tindre ocasió de portar a fi una excursió d'estudi i d'observació de les bel·leses naturals i artístiques per varis pobles pertanyents a l'esmentada capital de la Plana. En el nostre programa figurava el pendre el major número de notes referents a art i llenguatge i fer la major labor de propaganda valencianista possible entre l'element intel·lectual i popular dels esmentats i tant repetits pobles castellanenques. Aleshores varem tindre la satisfacció d'observar l'alegria i complaença produïda per les nostres paraules que trea a llum ben clarament el plaer produït per l'esperança de poder aconseguir l'autonomia del País Valencià.

Açò que esmente ho vaig comprovar d'una manera absoluta en tots els pobles pertanyents a l'itinerari traçat. Es a comprovació pràctica i veritable de l'existència de l'esperit valencianista i autonomista dins de la massa popular—a pesar de que ho neguen certs elements casi sempre partidaris de política de cacics—hem tingut, com dia ocasió de fer-la personalment i és la que ens ha mogut a escriure estes línies.

L'interès vers el nostre Estatut existix. Lo que cal és vore de trobar ele-

ments intel·lectuals interessats vers estes coses i organitzar una ferma i àmplia propaganda que, com en Catalunya, ens servixca per a posar al poble al nostre costat.

Ja és hora de fer algo ferm. Ja és hora de que aprofitem esta ocasió que tenim davant per aconseguir els nostres desitjos. Ja és hora de que s'acabe la vergonya del desconeixement de la nostra literatura i ortografia per part del poble. Ja ha arribat el temps de que s'acabe la continuada tragèdia dels nostres nens—hòmens del demà— a l'escola, a on s'els ensenya i forma una cultura solament en castellà que no comprenen. Cal vore, per desgràcia, que el 90 per 100 dels valencians sols entenen a mitges i el 50 per 100 no es fan càrrec del sentit d'un llibre o diari escrit en llengua castellana. Havent d'optar entre llegir bé lo que entenem imperfectament o llegir imperfectament lo que entenem bé, creem que no hi ha dubte en elegir-lo segon.

Treballem, organisem, lluitem, que per fortuna les nostres veus seran ara escoltades i els nostres anhels i desitjos en gran part satisfets.

ANTONI PORCAR CANDEL
Fórnsols (Lleida).

Felip Albiol

Sucesor: JOAN ABBIOB

Accesoris per a màquines
Corretges: Lubrificants
Ferramentes

SERRA-CINTA «ELEFANTE»
bauia, 3 ♦ VALÈNCIA
TELEFON 10907

Josep Antoni Noguera, S. A.

FÀBRICA D'OLIS VEGETALS

ESPECIALITAT EN EL DE COCO,
SÈSAM, RICÍ I LLINASA

FÀBRICA: Camí de Madrid
Telefon 14.530

Fàbrica d'Àcids i Superfosfats
GUANOS «LA NOGUERA»

Especialitat per a cada cultiu
PRIMERES MATERIES PER A ABONOS
FÀBRICA: Camí Fondo del Grao

Telefon 31.508
CONSIGNACIONS DE VAIXELS
AGENCIA DE DUANES

DESPEIX: Gran Via, 12. Telefon 14.530

Apartat de Correus nòm. 9
VALENCIA

Tintoreria Soto

Nom i marca registrats

Grans tallers per a la neteja
en sec i el tenyit de robes
usades

SUCURSALS:

En València i Castelló

DESPATX CENTRAL:

Avinguda del Port, 47

TALLERS:

Instituf Candela J. S.

(Junt a l'Avinguda del Port)

Protegit al comerç valencià feu obra valencianista

Compreu les ulleres en el

GABINET OPTIC

DE

Josep Alcantarilla

Carrer SAN FERNANDO, 6

Decadències

El cas Van Dyke

Acabem de veure, en projecció consecutiva, dos pel·lícules d'este director: "Baix el cel de Cuba" ("Cuban Love Song", M. G. M. 1931) i "Tarzan, the ape man" (M. G. M. 1932) i davant d'este doble atemptat es étic hem de fer alguna consideració.

W. S. Van Dyke se'ns va revelar en 1929, quan el cinema sonor començava, amb un film de les mars del Sud, "Ombres blanques"; pot ser l'obra més important al cine de films documentals del Pacífic. Abans d'ell, "Moana", després d'ell, "Tabú", pogueren igualar la seua alta qualitat plàstica, però no el sentit humaníssim de protesta, front als estralls de la civilització en aquell món verge. I "Ombres blanques" restà com un film model·lic.

Des d'aleshores el nom de Van Dyke —oh simplista visió del cinema comercial— aniria lligat a obres més o menys documentals, de les terres calentes. Com ho són "Trader Horn" i els dos films recent rodats a la nostra ciutat. Quins resultats ha donat esta—diguem-ne—especialització? Els d'un ràpid amanerament i una decadència absoluta a les seues produccions.

A "Trader Horn" la pobra qualitat del tema estava encara disimulada pel caire estrictament pedagògic—pur document etnogràfic i zoològic—, si bé es e mateix no era superior al d'atres obres, "Gongorilla" per exemple. Però als dos films més recents el que passa és més greu, si cap. Era ja un descens el substituir la bellesa de les imatges i el patètic de l'anècdota, per una freda presentació de curiositats geogràfiques lligades per un argument torpe i irriant. Mes a "Cuban Love Song" i a "Tarzan" no hi ha valors de cap mena. Es solament una baixa ambició comercial que ha fet produir estos dos films, aprofitant les desferres de laboratori i deixalles d'obres anteriors.

Per què Van Dyke s'ha prestat a un intent que perjudica tan fortament el seu nom? Seria el pitjor que no ho haguera fet per manca d'independència econòmica, sinó per absència de dignitat artística.

Seria W. S. Van Dyke un atre bluff dels estudis inanis? Perquè és el cert que "Ombres blanques" fon la sola obra seua, de gran estil; i cabria pensar si Flabery, que produí "Moana" i preparà els *scenarios* d'"Ombres blanques" i de "Tabú", hauria ajudat a prestigiar un nom sense vàlua.

El cas Bancroft

"El tigre de la Mar Negra", el film de John Cromwell (Paramount 1932), ens planteja una qüestió idèntica a la que venim d'alludir. Referida, no al productor, sinó al protagonista.

George Bancroft tingué un gran moment, per els anys 1928-1929; quan descobert per Josef von Sternberg, produí aquells tres grans films muts a que en diverses ocasions ens hem referit; "La llei de l'hampa", "La redada" i "Els molls de New York". Però després tot ha anat de mal en pitjor. Fins arribar a les seues obres

George Bancroft

més recents, i per sobre de totes a es a que recensionem, potser la més inepta.

El cas Bancroft està perfectament clar. Cal dir d'ell allò mateix que en el moment oportú hem dit d'Evelyn Brent i de Marlene Dietrich—i les cites podrien augmentar-se encara—. Tots ells a les mans de Stenberg—un director sobre qui caldrà fer una revisió, a la vista de la seua producció parlada, tan mediocre—han esta: uns automates, i Bancroft, lluny del seu animador, no sembla sinó una ombra d'ell mateix, com si es gojara—masoquise trist—en una pobra paròdia dels seus temps millors...

C.-J. DE B.

València, novembre 1932.

TEATRE

Teatre Valencià

La direcció artística d'este teatre va, enguany, per uns camins de tacte molt afinat. Varietat i desig de fer amenes les ve llades sense deixar aquella norma de bon gust habitual. Hem d'agrair-ho i recomanar als amants de lo nostre l'assistència a esta sala, que ara ja, competix amb qualsevol atra de València. Recordem les interessants estrenes del mestre Thous; cons'atem la vàlua de Melià; pensem en eixe "Lenin" recent que amb visió ampla ens donaren Bolea i Almela...

I bé; ara hem de girar el projector vers un atre costat: Miquel i Enric Duran Tortajada, esperits d'una sensibilitat punxaguda i fina; dos germans que es complementen en feliç aleació artística, ens han donat una farsa còmica titulada "Un home de sort". Esta peça té un gust un poc afrancesat, res estrany tenint en compte el poeta de tan vàries lectures com és l'Enric, nostre conveí, i les sentors de cosmopolitisme que ha de percebre diàriament el periodista Miquel, des de Barcelona estant. I açò no és cap retret. Qui ens conega sap que jusguem

Ferreteria
EL POAL
La més antiga i acreditada
Enric Izquierdo
Plaça Mercat, 27 - Tel. 12.237
C. Molf Na Rovella, 13 - Tel. 13.544

Lubrificants
— "Standard"
Auto-engras
— "Ultra"
●
Importació directa
J. Porta Bernabé
Virués, 2 VALENCIA

un mèrit mundialisar la valencianitat. Cal desterrar des de to'es bandes, inclús des del món de la farsa, aquell prejuí que creu teatre valencià, únicament, el dramatisme de l'espardeunya de careteta. El mal nostre és que encara no hem vist calçar les caules pels coturns grecs.

I tornant a la farsa, direm que ens pareix bona. Els recursos escènics emprats són nobles i no cauen en el disbarat Muñozsequista, que tant ha influït atres peces menors que hem vist en el teatre valencià. Lo còmic és de situació, que és, precisamen, lo que perdura. Res de frases *sacacorchos*. Tocs d'humorisme, discretes caricatures humanes i mida convenient en aquells punts fàcilment derivables cap a una grolleria. Hi ha també un bon gust estimable en haver deixat en pla secundari els tipus femenins. Recordeu quans autor per tal de conseguir una rialla no vacillen en ridiculisar una dona, de vegades fins l'ensenyamen. Ací no. La part desagradable és per als *lletjos*.

E. NAVARRO

A. V. E.

EXCURSIONISME

El dumenge prop-passat va tindre lloc la primera excursió de l'Agrupació Valencianista Escolar, havent segut elegit el Puig com a primer lloc d'excursió, per creure-lo el més indicat, ja que tothom sap que és el bressol del nostre País Valencià.

No amb l'èxit que haguera tingut de no haver plogut a la matinada, va sortir l'expedició de les Torres de Serrans a les nou en punt del matí cap a la Pobla de Farnals, verdader començ de l'excursió, ja que des d'allí vàrem pendre el camí de l'ermita que commemora la batalla del Puig. En esta vàrem guardar un minut de silenci en record dels herois que donaren llurs vides en l'enconada lluita. En este ermitori ensems que alegries vàrem tindre decepcions, car els nostres cors, ablamats com estaven per els records, no podien fer atra cosa que doldre's del descuit en que es troba el jardinet i especialment al vore que el llibre de visites que l'Ajuntament de València té allí, porta el seu títol en castellà i ensems les frases d'alguns senyors, els quals mereixen que s'els pose en el llibre negre dels que desitjen per a València l'esclavitud a que ens té sotmesos el Poder central, les quals frases damunt de ser d'un marcat sentit centralista, estan escrites en castellà. En nom de l'A. V. E., el seu president va escriure unes frases, desitjant que els valencianistes pugam fruir lo més prompte possible de l'amplia llibertat que ben bé ens pertoca.

De l'ermita vàrem anar a visitar el Monestir, de quin estat i de lo que deguera ser ja parlarem en un atre article, ja que sobre açò hi ha molt que dir. D'ací ens dirigirem a la recerca del dinar, ja que l'airet del matí i l'acaminar ens havia despertat un bon xic de fam. Després pujarem al castell, aon vàrem dinar i passejar fins a que l'endemaniada pluja ens va fer prendre el camí de tornada als crits de ¡visca València lliure!

C. M. V.

Fira d'Art
III manifestació
Carpets amb dibuixos
Subasta de llenços i escultures en la A. V. R.

5 DECEMBRE

Relotgeria Giménez Relotges de Torre
SANG, 10 Telefon 11.458 VALENCIA

Les eleccions catalanes vistes de prop

Per assumptes particulars ens trobem camí de Barcelona novament, i en moments de gran transcendència política, puix hem de presenciar les primeres eleccions per a constituir el Parlament Català; aspiració fonamental dels pobles que es troben en condicions de reviuere, havent passats llargs hiverns polítics sense solució de continuïtat.

Els amics d'EL CAMI em demanen que fera alguna referència per als lectors del semanari i aci em teniu ficat atra volta en terreny vedat, disposat a contar-vos els petits detalls de les coses vistes, que precisament per ser vistes amb els ulls de la cara, a falta d'aquella vista política del professional, podran tindre alguna curiositat exempta de fantasia i parcialitat.

★

La primera impresió la varem rebre a bord del "Ciutat de València". Després de sopar i portats per aquell es at comunicatiu que el perill comú determina (malgrat la manca de perill que la gent, estúpida, vol ignorar), ferem rogle i mitjançant el cigarret, començà el comenari per les comoditats extraordinàries del barco que ens transportava, fins arribar a les eleccions històriques que anavem a presenciar.

Tragerem en net, que fora del capità que manava el barco i alguns turistes, els demés eren un valencià que estava a veina en Barcelona i vàrios catalans que es raslladaven a aquella ciutat exclusivament per complimentar el deure de ciutadania, emittint el seu vot. Després, ja en Barcelona, vaig saber que eren molts milers de catalans els que feren el via ge des de diferents punts d'Espanya per complir este deure.

Este fet justifica les llibertats que se li han otorgat a Catalunya i les que definitivament conquerirà en el pervindre. Quan un poble complix tan escrupulosament els seus deures, no hi ha ningú que pugua negar-li els drets i el primer dret és la llibertat de governar-se a sí mateix.

★

Barcelona. Ciutat que cada dumenge matineja per llançar-se al camp a reposar energies físiques i morals, en el dia de hui també s'ha llevat enjorn, malgrat fer un temps grisot, canviant la moxila de les provisions turístiques per les paperetes, braçals, llistes electorals, etc., o siguen les eines de civisme que es requerixen per pendre part en acte tan trascendent com el nomenamen dels autèntics representants de un poble en el seu govern.

Verem un estol de jovenetes lluint el braçal del partit que representaven oferint paperetes a la porta dels col·leges i en plena Rambla; les verem també en les oficines electorals rebellant amb la mateixa fe que els hòmens, ajudant a l'èxit immediat i guanyant-se el dret al sufragi en el futur; verem el respecte i la serietat amb que acuaa tothom en una activitat tan aspra i delicada com una lluita electoral i finalment, lo que no verem en tot el dia, foren els bastons, les rondes volants suplantadores de vots, ni tenim notícies de que ixquera una pistola de la bolxaca, sisquera per *examinar-la*.

★

Observarem que la cordialitat i el respecte que es guardaven els diferents partits es trencava no de manera violenta, més bé fent un gest de despreci, quan de la candidatura radical es tractava; discreament inquirirem els motis i els transcrivim: "Això són

les resialles del separatisme." "Això perturbaria la convivència dels no catalans amb els que ho som, i tots volem conviure com fins avui, o millor encara." Verdaderament, la campanya electoral dels radicals ha segut ben poc aforunada; els que verem l'homenatge que fa poc va retre Catalunya a l'Azaña i a Macià, agraint-los els treballs passats fins conseguir la promulgació de l'Estatut; els que poden vore en tot moment el grau de catalanisació dels espanyols que viuen a Barcelona, han de convindre que malparlar dels primers i aconsellar als segons que es previnguén en con ra del nacionalisme perquè és *reaccionario*, això, amics meus, és fer oposicions al desahuci.

Els catalans accepten totes les ideologies, i tots els forasters de dins de Catalunya; el que no acceptaran jamai són els forasters de fora...

★

Oirem a molts catalans lamentar-se, tot i votar l'Esquerra, que derrotaren l'Acció Catalana, reconeixent la vàlua dels seus hòmens, i acceptant el triomf d'es os en un demà no molt llunyà, però justificant el vot per l'Esquerra, entenent que esta deu posar en marxa l'Estatut i detindre al mateix temps l'empenta dretista.

Deixem de banda cap comentari més, puix quan els lectors d'EL CAMI llixquen estes línies, la premsa diària els haurà servit per a tots els gusts i els meus raonaments patirien, a més de la manca de seny, del pecat d'endarreriment.

No obstant, dec remarcar l'explèndida organització de tots els partits, fins els més modestes en cantitat, ja que en qualitat ningú vol ocupar el lloc subaltern; han degut gastar tots, sumes superiors a les que tenen costum en la nostra terra; també més justificades, a millor empleades.

★

No volem acabar fent cap reserva de la nostra peregrinació i en contra nostra que siga, direm que anavem influenciats per la gent, en la preocupació que voriem grans violències i alteracions d'ordre públic en el desenrotll de la jornada electoral, sobre tot quan els derrotats saberen la seua sort, i en este sentit ferem diferents indicacions a un bon ciutadà, fins que este, deixant de somriure, digué solemne:

—En nomenar el primer Parlament de Catalunya, cap català pot sentir-se derrotat. ¡Tots hem triomfat!!

F. SOTO MAS

La crida

Els mestres valencianistes

La crida adreçada als mestres valencianistes per alguns companys de professió, ha esta escoltada i corresposta per varis mestres, dels quals hem rebut una adhesió entusiasta que trametem als firmants de la crida.

Per la importantíssima missió que el mestre té en el moviment valencianista, és de necessitat persistir en estes excitacions a la unió, fins a conseguir que aquells estiguen agrupats i puguen realisar la tasca que els pertoca.

Mestres valencianistes: no deixeu d'enviar el vostre nom i la vostra adhesió a la crida que alguns companys vos han fet.

La Casa Regional Valenciana i l'enderrocament d'un mur de la Llonja

Amb referència a la qüestió del projectat enderrocament del mur de la Llonja que es vol canviar per una reixa per tal de donar possibilitat de guaitar des de fora el Jardí dels Taronjers, la Casa Regional Valenciana, de Madrid, ens remesa una nota quin extracte és el següent:

1. Que in ervingué en l'assumpte perquè és un dels fins estatutaris "la defensa dels interessos artístics" de la Regió i perquè l'estimulaven elements de València i valencians radicats en Madrid, que estimaven com una heregia la reforma.

2. Que no és veritat que la primera gesió de la C. R. V. fóra una visita al Ministeri d'Instrucció, sinó que la secretaria demanà dades i resenyaments a En Duran i Tortajada, com a president de la Comissió dels Monuments, que sols respongué amb un a. l. m. remesant un parell de retalls de Premsa, ja coneguts enllà; i acostant-se el jorn al qual hauria de votar-se definitivament la proposta municipal, fon adrebat un telefonema al batlle, pregant-li que la Corporació pensara bé la seua decisió. Després aplegà el moment de donar compte, no al ministre, sinó al Director de Belles Arts.

3. Que no és cap garantia lo que atres vegades s'ha fet amb molts monuments com les Torres de Quart i de Serrans, la Generalitat i la mateixa Llonja, puix en esta quan va ser "resaurada" (?), llevant-li la pàtina venerable del seu temps, desaparegueren inscripcions posades en la façana per els estudiants del segle XVI, com era costum a l'assolir els seus títols de fi de carrera.

★

Adreçada a EL CAMI l'esmentada nota, reb el periòdic i llixe un comentari al respecte de la nostra actuació en es e assumpte. Vullc fer constància de lo següent, amb el permís de la Direcció del setmanari:

Com valencianista, em plau que l'esperit valencià reaccione contra lo que, per manca de la vera informació i àdhuc per un error d'apreciació, creu que significa ofensa a facultats que deuen ser pròpies d'una Corporació de la terra.

Com secretari de la C. R. V., em correspon cridar l'atenció prop dels meus paisans en el sentit de que ni eixa en itat és ni es diu "valencianista" ni l'adjectivació "regional" vol tindre de cap mena una atra significació que l'estrictament geogràfica, sense amplària ni al·lusió de caràcter polític, prohibit rigorosament per els

Esta uts, que acollixen al parigual a tots els paisans de qualsevol ideologia. I no ho trac a l'esment amb irritació: no sap l'autor de les al·ludides limes el benefici que ens fa als organitzadors de la C. R. V. amb elles, abastint-nos d'un franc i veritable argument contra els que volen minvar consideració a la nos ra iniciativa creadora tildant-nos de "separatistes" per tal d'allunyar de nosatres als poregossos i tímids que encara estimen perillós o "antipatriòtic" parlar d'autonomia o de regionalisme.

Per atra banda, quan el sentiment es veu ferit sense que ixca a la defensa del respecte degut a les joies monumentals cap nucli de gent; quan en lloc de, tot lo més, restaurar un mur de l'època, que al nostre concepte mereix un cul religiós, per tal de llevar-li corfes que hagen amagat les labors decoratives, se'l califica per una personalitat municipal, i àdhuc de representació o càrrec artístic, d'adefesio i s'afanya tot un Consistori "de la terra de l'art" per canviar un roç de reliquia per una reixeta de masia o de les viles del camí de Burjasot, sols amb el desitg que el públic que passa per el carrer puga guaitar el jardí (un jardí que ni fon fet per a la vista des de fora, ni casi existix), l'ànima dels defensors de la riquesa representativa de les glòries valencianes crec que deu tindre recurs a on puguen a urar la mà destructora.

I (atra volta com valencianista) em permet recomanar als meus correligionaris, que es curen molt més dels tressors artístics i d'antigüitat que té la Regió, recordant que molts d'ells tenen una vàlua que si no correspon a la primera acepció la posseix per la segona: tot és respectable, mereixedor de guarda i conreu de la devoció popular, encara que amb les restauracions de neteja, descorsament i llevada dels afegis que la desnaturalicen, com aquelles tendetes que enllejaven temps darrere els mateixos murs de la Llonja. Avançar més en obres "reformadores", sotmetent-se al caprici irrespectuos, ho considerem, uns quants artistes i profans—jo per any, com de d'època, als segons—com heregia i profanació.

SANCHIS I ZABALZA

ANTONI GARCIN

SASTRE

Bons estils
Preus mòdics

C. Clavé, 16 i 18, 2.º València
Telefon 14981

Galerías Avenida,
S. A.

Compreu lo que necessiteu en estos grans Magatzems, aon trobareu sempre les més sorprenents novetats.

Avinguda Salmerón, 2
ENTRADA LLIBRE

de Francesc Taberner

ALMACENISTA DE COLONIALS

Especialitat en Cansalada «Canals» gros, mitjà i primet. Quadros de cansalada magra. Papades, Pernils castil·lans «Andorrà» sense pell ni cansalada. Pernils estils «Trévelez» i «Aragó». Espal·letes. Manteca pura de cerdo.

Esmerada fabricació del articles fins com «Mortadella». «Picadet de pernil» «Focigras», Frito clàssic valencià. Llengües, a l'escarlata. «Chicharró Madrid», etc. Pernils en llantes estils «York», Pernils «Bayona».

LA PASIEGA

Avinguda del Port, 169

VALENCIA

Fent CAMÍ

MES VAL AIXINA

Tots han proclamat a una l'enfonsada definitiva del lerrouxisme en Catalunya. Tots, naturalment, menys els mateixos lerrouxistes d'allà i d'ací.

El Pueblo encara escriu; "Para nosotros, el verdadero triunfo lo ha obtenido el Partido Radical."

El que no es conforma és perquè no vol.

DOBLE TACTICA

Mentres el senyor Calot, amoscant per l'anunci de l'acte estatutari d'Alcira, cridava als partits polítics que intervenen, el senyor Blasco reincidia en el criteri de que la intervenció dels partits polítics no servirà més que per a envenenar la qüestió.

¿En què quedem? ¿Té raó el senyor Calot o la té el senyor Blasco?

EL REPUBLICANISME
RADICAL

Quan s'acosten eleccions hi ha un repàs de credencials de republicanisme

El Pueblo, que es creu facultat per a concedir-les i retirar-les en València, vol estendre aquella facultat fins la política catalana. No debades el seu propietari anà a Barcelona a contribuir a la "vicòria" radical.

Tots els dies veem en les pàgines d'El Pueblo que està en entredit el republicanisme dels elements catalanistes. Hui un, demà l'atre, tots tenen el pecat de no haver demanat la credencial al famós Pich i Pon, amic de Barrera, de Martínez Anido i de l'ex-rei, i hui jefe del lerrouxisme català.

AFICIONS A "VEDETTE"

Reproduim de Mirador:

"L'empresari del Liceu, senyor Rodés, davant les acusacions de republicanisme tebi que li han estat fetes, ha fet posar en els cartells anunciadors de la funció inaugural els colors de la bandera republicana. Així és que hom pot llegir el mot "Sigfrido", compost en lletres de mig metre i imprès en vermell, groc i morat.

Això ha motivat una graciosa confusió que ens ha estat reportada per un amic valencianista. Entre els diputats que el partit radical ha fet venir a convencer-nos de la necessitat de votar la "candidatura regional", figura el senyor Sigfrido Blasco. Arribat aquest a Barcelona i passant per davant del Liceu, donà un cop d'ull als cartells i digué tot inflat:

—¡Ah! ¿Pero es aquí donde damos el mitin?"

Actuació valencianista

La conferència del Sr. Garcia Guijarro

A les sales de "Lo Rat-Pena", plenes de gom a gom, donà la seua anunciada conferència sobre l'Estatut del País Valencià el senyor Lluís Garcia Guijarro, el darrer dijous.

En síntesi vingué a dir que el nostre Estatut no deu ni pot fer-se seguint el patró de la moda. De res val la lletra si no és rica de contingut. L'Estatut deu fer-se atenent les característiques específiques determinatives de la nostra personalitat. La radicó, la espiritualitat, el fet físico-geogràfic i la economia. Per a d'això cal que s'exalte el sentiment del poble, conreudor i depositari de to'es estes característiques que ens definixen.

L'auditori, que apreciava els grans esforços que estava realitzant el senyor Garcia Guijarro per a expressar el seu pensament amb un lèxic valencià correcte, el va aplaudir llargament al finalisar la conferència.

França, Espanya... i València

Sembla no aventurada l'afirmació de que Espanya ha lligat el seu destí, immediat, a la poderosa veina República. Este fet ha quedat sense comentari digne de la seua transcendència per al nostre poble.

D'espalltes a nosatres, sense consultar la voluntat nostra, potser s'ens ha inclòs en el sistema planetari el centre del qual és la gloriosa França. Si fora així seriem uns satèl·lits més com Polònia, com Txecoslovàquia, com Jugoslàvia, com Grècia. És un fet natural; els pobles no es lliuren de la llei universal d'atracció de l'òptim. El satèl·lisme és l'aciditat del feble, bé de forces físiques, bé d'espirituals, açò és, de manca d'idearis a complir-los amb la voluntat de dur-los a terme.

Mes ¿podem incloure's els valencians en eixe sistema solar?

No, ni podem, ni devem.

Els valencians tenim un ample ideari a realisar, ple d'afalagadores esperances, ple de quasi tangibles realitats. No podem ni devem renunciar a ell.

El ser satèl·lit és una actitud sense perdó, és la renúncia a la dignitat de poble mascle, i en el cas present per a nosatres, la renúncia al nostre pervindre.

Si, valencians. No podem ni devem oblidar lo que França simbolisa en la comunitat dels pobles.

Havreu sentit parlar de centralismes absorbents, de negació dels drets, de les minories nacionals.

Puix bé; mireu a França. Escolteu el clam d'Alsàcia i Lorena; de Bretanya; poseu els ulls en els germans de

Rosselló i Cerdanya; penseu que el nucli més fort de valencians a l'estranger és desnacionalizat a l'Alger, i que eixes terres vivificades per l'esforç dels nostres compatriotes, alacantins en gran mesura, i que eixa riquesa en mans alienes junt amb la del Marroc ferirà en el cor a la nostra economia.

No oblideu els taronjers i les herbes que estan creixent als esmentats paisos, com una nuvolada i que en dia pròxim apagaran el nostre somriure actual.

Penseu que un avar proteccionisme ens tancarà les portes de la veina poderosa i una marina puixant unida a una diplomàcia certera, ens traurà dels mercats conquerits per l'esforç i heroic dels nostres llauradors.

Tingau present que és l'Estat anti-imperialista i pacifista poseidor del més gran imperi colonial, després del d'Anglaterra, i del més formidable exèrcit del món.

I és eixe el sòl del sistema en el que potser s'ens vol incloure o, lo que seria pitjor, en el que potser estigam ja inclosos; i això, per instint de conservació, i per dignitat de poble conscient, no podem ni devem consentir-ho.

F. ESCRIBA I CANTOS.

València 15 novembre 1932.

CASA CANET

Bolseria, núm. 32 València
Camises, Corbates, Mitges, Calcetins
Preus baratíssims

blits metàlics
Mobles de totes classes

V. Tamarit
Molina

Garrigues, 2 i 4
Edifici d'Olimpia

La Parisien

Gran assortit de pendents
i especialitat en «joies fix»
La primera casa en Espanya
de gèneros de dol.

Mire els preus en l'aparador
i comprarà bo i barat
Dins del passatge de Ripalda

Material elèctric
a preus de fàbrica

Làmpares artístiques de
totes classes y preus

Les més boniques
Les més barates
Les més bones

MAGASEN I DETALL

Gregori Sanz

Telefon 10300

Sant Vicent, 33 València

L'ESTEL

“Concepte doctrinal
del
valencianisme”
per
Joaquim Reig Rodríguez

N.º 1 Quaderns d'Orientació
Valencianista

PREU 0'50

De venda en kiosc i llibreries i en la Unió
Valencianista, Avellanets, 7; Centre d'Actuació
Valencianista, Barques, 17 i Agrupació Valen-
cianista Republicana, Re. enclò, 8.
EL CAMI el servirà als seus lectors de fora
contra l'enviament de 0'60 en segells de correu

Bombons, Caramel·los, Peladilles, Xocolates, Fruites confitades, Codonyat
Especialitat en Confits per a bodes i batejos

Fills de
Joan Bte. Monmeneu

Casa fundada en 1879 Telefon 13891

Fàbrica, oficines i despatx:
C. de Mòvedre, 31.-VALENCIA

Fàbrica Llunes
i Cristals

J. Prat

Colón, 7 - Telefon 17.280
Valencia

EL CAMI

Setmanari valencianista

Direcció i
Impremta: C. Gandía, n.º 3

Teléfono 10.843

10
ctms.

Pedagogia

L'ENSENYANÇA DEL VALENCIÀ

El senyor Calot, en la reunió celebrada en la Diputació Provincial amb els representants de la conjunció de partits polítics i premsa, va dir, per a afalagar i impressionar als sectors valencianistes que senten el valencianisme i regalades. Però de forment ni un rà en els pressuposts una quantitat per a l'ensenyança del valencià en les escoles. És una vergonya, amb açò ho justifica, que moltíssims valencians no sàprien llegir ni escriure en valencià. D'acord.

El viatge a Barcelona, ja que no per a atra cosa, ha servit el President de la Comissió Gestora de la Diputació per a dependre mètodes i estratègia, la ciència que no sols en l'ordre militar té un valor estimable. Els mètodes i la estratègia, aliats en política, són com les beceroles del "savoir faire". El senyor Calot, que al dirigir-se al públic català—lerrouxista i tot—parlant el nostre idioma fon aplaudit, va tindre una revelació. Aquells aplaudiments per a d'ell, ja preparat per ser un valencià de soca, eren el descobriment d'uns camins ignots i eren una lliçó, la primera, de la ciència estratègica. Pensat i fet. Per açí estava el pervindre polític i a la primera ocasió ens meravella amb estes manifestacions tan reconfortants per a un patriota. Escomença a fruitar l'estratègia.

Però els mètodes, quan no són adequats, i les estratègies, quan no estan ben discurridas, fallen. I al senyor Calot li fallarà el novell sistema si darrere les paraules no hi ha l'anhel fèrmit, sincer, insobornable, de patriota valencià, de servir de veres al seu País. L'acció per convenciment, no per conveniència. L'idea sobre l'interès. El cor sobre el partit.

Per a provar-ho sobre els diners, les consignacions, les lleis comptables i les complicacions burocràtiques. Sobre tot amb una resolució.

¿Val? La Comissió Gestora deu ordenar, sense excuses, als mestres de les cases de caritat dependents de la Diputació l'ensenyança del valencià. És una obra meritòria, reparadora, patriòtica, que no costa cap diner i que valoraria les afirmacions, tan categòriques, del senyor Calot. A més, pedagògicament és d'un valor positiu, perquè les cases de caritat es nodriren d'infants del poble que no saben parlar atra llengua que la gloriosa valenciana nostra, la que mamaren als pits de les mares dolorides, la que per un miracle el poble conserva viva i és la nostra glòria, i hem d'alliberar-los de

la tortura de tindre que dependre en una llengua que no entenen, afegint este pesombre de la intel·ligència a la seua desgràcia social. Açí té un camí obert el senyor Calot per a probar la fortlesa de la seua estratègia, per a que les seues paraules, tan impressionants com afalagadores, adquirixquen valor positiu. Esperem per a judicar.

INFORMACIONS I COMENTARIS

Acció Cultural Valenciana era—ja ho recordareu—l'associació acobladora d'aquells estudiants valencianistes cent per cent, de grata recordació i fruit ar dolçíssim que fulgurava en aquella fulla impresa portaveu inquietador dels seus dalers. No té, puix, cap nexa ni parentiu amb l'Acció Cultural Valenciana, de recent constitució, que és una incògnita per als nostres objectius, encara que de la personalitat que la presidix i del bon seny dels elements que la componen esperem una labor valenciana ben clara i definida.

★

Quan les coses es treballen i es volen de veres. Quan el sentiment i la veritat guien a la raó, es conseguixen. L'Ajuntament de la nostra ciutat no ha resolt encara l'assumpte de les escoles i els pobles regnicòles, que senten i volen de veres estes coses, continuen guanyant-li la mà. A la llista dels benemèrits afegim hui a Albuxech, el poble blanc, perfumat de taronger i mur a, que veu aprovat el seu projecte d'escoles, compost de tres seccions per a nens i tres per a nenes, alcansant la subvenció de l'Estat de 60.000 pessetes. Exemple i norma. Açí farem discursos i notes oficiosas òptimes regalades. Però de forment ni un gra.

★

Es consti tuix a València l'Associació d'Estomatologia. Entre els seus postulats figura l'afavorir l'obra de higiene i profilaxis de la especialitat. Que per a eixercir esta siga indispensable ser metge. Que l'ensenyança d'esta especialitat es done amb tota amplitud i garanties necessàries en les Facultats de Medicina. És una fórmula, al nostre mode de veure, d'evitar el pleit de la creació de l'Escola d'Odontologia.

★

El Ministre de Marina contesta al diputat senyor Just que no pot restablir-se l'Escola de Nàutica que interessava. ¿Que no? Esta i totes les escoles que vullga i necessita València. Jo ho comentarem més despaí.

P. ASINS

Els concejals absents tornen a explicar la seua actitud

El senyor Marzal, concejal conservador, ha adreçat una carta oberta als concejals de distintes minories absents de l'Ajuntament, demanant-los que es reintegren a la vida municipal.

Heus açí la contestació que donea al senyor Marzal els concejals absents:

"València 22 de noviembre de 1932.

Señor don Vicente Marzal Mustieles.—Presente.

Muy distinguido señor: En contestación a la bien intencionada carta abierta que usted nos ha dirigido, requiriéndonos para que nos reintegremos a la vida municipal activa, nos vemos en el caso de contestarle lo siguiente:

Primero.—Que nuestra ausencia del Ayuntamiento se debe, como es notorio, a la resistencia que ofrecieron los concejales que han continuado asistiendo a las sesiones en condenar el empleo de la violencia, como lo demuestra el hecho de no votar la proposición presentada por las minorías Valencianista, Progresista y Acción Republicana, que, en la parte que interesa, decía así:

"Que la Corporación municipal de manera unánime y los partidos políticos en ella representados a través de sus respectivos concejales, condenan sin la menor reserva la torpe agresión de que fueron objeto los concejales socialistas, como se condenaría también si hubiera afectado a cualquier otro sector político, por constituir un ataque a la democracia y a todo sentimiento liberal."

Si esta proposición hubiera sido aprobada oportunamente, no se hubiera producido el hecho que usted deplora.

Segundo.—Que seguramente usted, que es hombre cordial y tolerante, no comprenderá cómo a estas alturas esa proposición no ha sido reproducida y defendida por quienes hoy ostentan la oposición con el mismo calor que lo hizo en la sesión correspondiente el señor Reig.

Tercero.—Que si, como es de esperar y está ordenado, el proyecto de presupuestos para 1933 se comunica a los concejales con tiempo suficiente para su estudio, no faltará la crítica objetiva y elevada que públicamente haremos nosotros, movidos del deseo de servir a la ciudad.

Cuarto.—Que nuestra posición abstencionista y de protesta ante una agresión no condenada sin reservas, estimamos que es el mejor servicio que podemos prestar a València quienes deseamos que las luchas políticas no adopten aquellas modalidades propias de pueblos primitivos.

Quedamos suyos afmos. ss. ss.—Reig, Soto, De Gracia, Vázquez y demás concejales ausentes."

¡Valencianistes!

Per a ofrenar una còpia de nostra Senyera a la motonau "Ciudad de València", un grup de valencianistes té oberta una subscripció popular, havent-se senyalat la quota màxima en cinc pessetes i la mínima en una pesseta.

No sen possible la invitació personal i directa a tots quants puguen simpatitzar amb l'idea, els preguem passen a engrosar dita subscripció al domicili d'En Francesc Fenollós, Moll, 15, Grau.

El gran mitin pro-Estatut de demà en Alcira

La Ponència de Propaganda designada per els parits polítics reunits en l'A. V. R. per a una acció conjunta en favor de l'Estatut d'autonomia del País Valencià, ha organitzat per a demà el primer dels tres grans actes de propaganda projectada. Es celebrarà en la plaça de toros d'Alcira, com s'havia anunciat, i en ell pendran part els següents oradors: Agustí Sánchez Maestre, Advocat, de l'Aliança d'Esquerres; Isidre Escandell, Diputat a Corts socialista; Joan Vicent Mora, Notari, de l'Agrupació al Servei de la República; Joaquim Reig, Concejal valencianista, i Ferran Valera, Director genral d'Agricultura i diputat a Corts radical socialista.

L'assistència a l'acte promet ser imponent. La Comissió organitzadora ha anunciat la sortida de València a les 9'15 d'un tren especial que regresa a Alcira a les 4'30. Els billets d'anar i tornar es faciliten al preu de 3'60

pessetes en qualsevol circuit dels partits representats en les ponències esmentades. Ademés, de molts pobles s'organitzen expedicions d'autos i omnibus. Es tem que la plaça siga insuficient per a l'enorme gentada que anirà el duminenge a Alcira. De totes maneres l'audiència dels discursos es facilitarà per mig d'altaveus colocats tant a l'interior com fora de la plaça.

Els valencianistes acodiran el duminenge a Alcira en gran número. És un deure de tots fer ac e de presència en Alcira, puix de l'èxit d'eixe mitin, com dels que es celebraran després en Castelló i Alacant, hi ha que esperar fundadament una commoció de l'esperit valencià en favor de les idees d'autonomia i de valencianisme. Sols la propaganda pot fer viable el nostre Estatut, i la propaganda ha de ser conjunta, solidària, com la que es farà el duminenge en Alcira.

Lo que és l'Agrupació Valencianista Escolar

Havent-se constituït l'Agrupació Valencianista Escolar, que ve a la vida en moments d'intensa emoció valencianista, cal que tots els agrupats ajudem per mig de la nostra aportació a sobredibuixar el seu perfil i a donar a conèixer el seu sentit, per a evitar totes les interpretacions tortuosas que de l'A. V. E. es pogueren fer i que serien de lamentables conseqüències.

Analisant l'A. V. R., sur. com a nota primera que és *apolítica i aconfesional*.

Es apolítica per vèries raons: perquè creu que la divisió intransigent de dretes i esquerres tendria a obstrucció tota labor valencianista. No són hores de divisions. És hora d'unió sagrada, convocada al conjur màgic dels sagraments noms d'estudiants i de valencianistes. Per atra banda, seria un criteri pobre de la Agrupació Valencianista Escolar, si en greu equivocació volguera inclinar-se, bé cap a un costat, bé cap a un altre, ja que limitaria d'una manera notable la seua potència i desdibuixant-se per complet del seu esperit, retardaria la consecució dels seus ideals. L'Agrupació no pot mai ignorar l'existència de valencianistes de les més distintes i encontrades opinions polítiques. Però estes a ella no l'inferessen; són aspectes polítics que tindran la seua cabuda en ares puestos. A l'Agrupació sols l'interessa la faceta valencianista de l'home i si esta la té i ensems la mostra amb entusiasme, és per a l'Agrupació un individu que reunit totes les característiques que desitja l'Agrupació.

Un altre punt que és convenient ressaltar és el següent: L'Agrupació Valencianista Escolar és lliure, és independent de qualsevol partit polític. Ve a la palestra amb el desig de viure la seua pròpia vida, sense tindre que suportar la disciplina de ningun partit polític. I, per últim, és lliure, perquè de no ser-ho, cauria en el error que hem senyalat en el primer lloc: en el *policitisme*. Pensar en una dependèn-

cia de l'Agrupació és absurd. Esta podrà rebre favors d'alguna entitat (donacions monetàries, de llibres, etc.) sempre i quan els socis ho creguen convenient i favorixquen les seues finalitats. Per estos favors l'Agrupació els agrairà, però mai pot vendre's, ni doblegar-se a ell. Ho impediexen els mateixos interessos valencianistes. Repeim: pensar que l'Agrupació és dependent de qualsevol partit, és absurd. Allunyes per complet esta idea.

L'Agrupació creu que un dels fins ha de ser la revalencianisació del País Valencià i un dels mitjos més apropiats per a lo mateix no cap dubte que ha de ser la divulgació i difusió de l'idioma i de la cultura característica del País Valencià. I creu que en esta difusió cal arribar a l'ànima del poble, fent-li obrir els ulls, fent-li veure que ja és arribada l'hora de que li siguen tornades les seues llibertats, les llibertats del País Valencià, que un dia el varen fer gran perquè va ser lliure. És a dir, despertar la consciència ciutadana, fer viure i sentir eixe valencianisme que fins ara, amb algunes excepcions, ha segut extàtic i s'ha conformat en cantar "himnos" els dies de gran gala i després retirant-se un atra vegada a la quietut, a la pau, a la desisadesa. I no. Hi ha que reanimar eixe esperit, despertant-lo, convertint-lo en dinàmic i fent-lo sensitiu, fer-lo apte per a tots els moviments valencianistes. Que senta les ànsies reivindicadores i que escolte la veu de València que li diu:

Valencià! Alçat en peu. El teu lloc es a en la lluita, en eixa lluita noble que es prepara i que t'ha de portar al triomf. Seguiu el camí de l'entusiasme, de reivindicació! Abandona ja el de quietut que tants perjuics t'ha acarregat. Si aixis ho fas, seràs digne fill de València i València triomfarà. De lo conrari, fracasarà i fracasant ella, fracasaràs tu!

VICENT RODRIGUEZ
MARTINEZ

Banc de València

Alfred Calderón, núm. 11 - VALENCIA CAPITAL: 50.000.000 de ptes.
Integrat per elements valencians

CAIXA D'ESTALVIS En llibretes al quatre per cent d'interés anyal amb SERVICI DE GUARDIOLES

BANCA CANVI BOLSA